

Символіка м.Кузнечовська

Герб Кузнечовська

Прапор Кузнечовська

ІСТОРІЯ МІСТА

Кузнечовськ... Місто над Стиром. Перлина Українського Полісся. Казка, що стала дійсністю. Саме так його сьогодні називають.

Але ж нічого не виникає з нічого. Були якісь першопочатки. І перш ніж виникло місто, було село Вараш над Стиром, коріння і згадки про яке ведуть у сиву давнину до наших пращурів – волхвів.

ВАРАШ... В історичній літературі Вараш згадується, переважно, у зв'язку із хрестовокупольною, давньоруського типу Свято-Михайлівською церквою (збудована із дерева у 1776 році), про яку йдеться в інвентаризаційному реєстрі Житомирської єпархії за 1799 рік. Okремі дослідники стверджують, що тут знаходились унікальні ікони, які, однак, не збереглися. Востаннє

служба Божа пройшла тут 10 лютого 1961 року... Після цього сюди не ступала нога прихожан – іржавий замок не пускав. Залишки цієї церкови і перші атомобудівці бачили. Вірючі люди не могли без болю спостерігати, як занепадає пам'ятка поліського зодчества, але ніхто не міг нічого вдіяти: влада не бажала церкви. Лише у дев'яностих роках на цьому місці виріс новий храм.

Стосовно етимології назви села, то спеціалісти схильні пов'зувати її із древнім найменуванням волхвів – у давніх слов'ян це ворожбити, чарівники. А ще переказом з покоління в покоління переходить спогад про те, що тут, нібто, було угорське поселення. Старий варашський художник Андрій Пашко згадував, що на межі Вараша із Старою Рафалівкою, як свідчили старожили, був маєток угорського правителя. Останнім нагадуванням про це був пам'ятник із написом “Ян Конарі”. Та ознака минувшини будила уяву Пашка...

З бозна – колишніх часів осіли люди. Либонь , як ріка виокремилася із Поліського моря , окреслила береги. Добротворна ріка – то вона провістувала рослявим мандрівникам, що рибина в ній наплодилася, чим звабила першого мисливця, другого, третього. Залишились...

І стало тут городище з димами високими.

Княжа доба прошуміла над Варашем, залишивши гіркоту поділів та міжусобиць. То складова великого Князівства Литовського, то власність Чарторийських, то магнатів польських після Люблінської унії 1569 року, то західна глибинка Російської імперії з 1795 р., коли Польщу знову, втретє,

Пам'ятник жертвам Чорнобиля

Палац культури

Свято-Михайлівська церква

Центр зайнятості

перекраяли сильні світу цього... Пізніші віки теж клали на нього карби – кожен свої. Ризький договір “здав” цю землю знову полякам. Воєводським указом оголошено анафему всьому українському, навіть зашморг висів над піснею своєю, з правіку рідною, що сягає древлянських джерел...

Вересень 1939-го поставив різкий вододіл між багатими і бідними. Незабаром селянам стали втюкмачувати, що не повинно бути такої різниці...

1949-й рік травмував одноосібних господарів немилосердно – біль від того і сьогодні непогамовний... Клич у колгосп означав роз прощатися не тільки із купленою за мозолясту грошину землею, а й з кіньми, реманентом.

На початку 70-х, під небом ХХ-го століття слово “Вараш” стало зрозумілим і близьким для сотень, а потім тисяч людей, які прибули у глибинку Полісся споруджувати АЕС. У біографії села вже був момент, коли його назва звучала доволі часто – на російських та німецьких штабних картах воно значилося як населений пункт, де проходила лінія фронту під час однієї з найбільших операцій першої світової...

У 1947 році на території Варашської сільської ради проживало 897 чоловік.

Першим головою сільської ради був Пашко Олександр Максимович. У селі Вараш діяла початкова школа, тому письменники були половина жителів села і хуторів

- 446 чоловік. З них 89 чоловік – старші 30 років, 357 чоловік до 30 років, в тому числі і діти. Цифри розповідають нам про

суспільне життя поліського села під час та після війни. За час окупації були вивезені до Німеччини на примусові роботи 4 чоловіки.

Призвані в ряди Червоної армії у 1944 році – 17 чоловік; у 1945 році – 6 чоловік;

У 1946 році -0; у 1947 році – 7 чоловік; у 1948 році – 2 чоловіки.

Засуджено: у 1945 році – 1 чоловік, у 1946 році – 1 чоловік, у 1947 році – 5 чоловік, у 1948 році – 9 чоловік. Убито 5 чоловік: у 1946 році – Саворона Євдокія Павлівна, Штинь Наталія Талимонівна, у 1947 році – Пашко Михайло Олексійович, Федінчик Віктор Степанович, Книшук Петро Тимофійович.

За 1947 -1949 роки на території сільської ради народилося 42 чоловіки, померло 24 жителя з них шестеро дітей до 3- х років.

Церковним старостою Свято – Михайлівської церкви з 1933 року був Герасимчук Кирило Федорович.

Основним джерелом існування для жителів сільської ради було сільське господарство, але в селі жили люди, які поза тим займалися іншими дуже потрібними ремеслами.

Це далеко не все, про що можуть розповісти нам Погосподарські книги. Зберігаючи архівні документи, архівні працівники тим самим зберігають пам'ять про нашу історію.

А 15 березня 1977 р. указом Президії Верховної Ради УРСР взагалі було

« Поставлено хрест» на Вараші з його давнім минулим. І тепер ми, живучи в українському місті Кузнецівськ, стали кузнецівцями.

Магазин Берізка

Санаторій профілакторій 1982 р.

Підняття Державного Прапора 1991р.

Кузнецовськ став містом 1984р.

Перші учні школи 1976р.

Кузнецовськ – унікальне і своєрідне місто. Своїм корінням воно проросло у давнє минуле, а вершинами інтелекту сягає новітніх технологій ядерної енергетики ХХІ століття. Це місто-супутник Рівненської атомної електростанції. Вони споруджуються одночасно з **1973 року** і невіддільні одне від одного.

Отже, **1973 рік**. 25 травня міністр енергетики та електрифікації Петро Непорожній забив першого символічного кілочка на місці, де мала бути споруджена станція.

10 серпня вийнято перший ківш ґрунту на місці майбутнього атомного велета. Паралельно почалось будівництво міста.

14 листопада наказом міністра енергетики і електрифікації директором Західно-Української атомної електростанції призначений нинішній віце-президент НАЕКу “Енергоатом” Володимир Олександрович Коровкін, який на 29 років став

незмінним її керівником.

31 серпня 1974 р.- введена в експлуатацію загальноосвітня школа №1

1974 рік

Введено в дію першу артезіанську свердловину.

А будівництво невпинно зростає. Запрацювала ЛЕП – 35. Здано в експлуатацію першу котельню селища, 30 грудня – перший житловий будинок № 6 з газовими плитами.

1975р.- відкрито перший магазин “Берізка”

Липень. Відкрито першу їдальню “Лісова пісня”

17 листопада 1975 р.- введено в дію дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) №1

1976 р.- відкрито дитячу музичну школу

Указом Президії Верховної

Ради Української РСР від 15 березня 1977 року
новозбудованому населеному пункті
Володимирецького району було присвоєно
найменування – селище Кузнецівськ.

У січні 1978 р. в селищі проживало вже 5,5 тисячі мешканців, серед яких – 690 школярів. Колектив дільниці тресту “Південтеплоенергомонтаж” почав складати турбіну. На початку 1979 року доставлено корпус реактора. Введено в дію міські очисні споруди в с. Стара Рафалівка. В грудні проведено пробний пуск

Перше відділення зв'язку

Гуртожитки (№1,2,3)

ІСТОРИЧНА ФОТОДОБІРКА

Церква с. Вараш

с.Вараш (1975)

першого турбогенератора від ПРК.

5 травня 1978 р. – відкрито дитячий садок №2

Червень 1978 р.- введено в дію комплекс споруд медико-санітарної частини

1979 р. – організована перша міська бібліотека

1979 р. - було засновано спорткомплекс «Ізотоп»

(Біля спортзалу "Ізотоп")

1980 р. – відкрито нову лікарню

5 березня 1980 р.- відкрито дитячий садок №3

15 лютого 1982р. - введений в експлуатацію санаторій - профілакторій ВП РАЕС

3 травня 1982 р.- відкрито дитячий садок №4

1982 р.- введена в експлуатацію загальноосвітня школа № 2

1 вересня 1982 р. – відкрито професійно-технічне училище

Грудень 1982 р. – введено в експлуатацію кінотеатр «Полісся» на 400 місць.

4 травня 1983 р. – відкрито дитячий садок №5
1983 р. - створена лабораторія гідрогеології

4 травня 1984 р. – відкрито дошкільний навчальний заклад садок №6

14 вересня 1984 р.- Кузнецовську надано статус міста обласного підпорядкування

Листопад – введення в дію комплексу спортивних споруд

Листопад 1984 р. – здано в експлуатацію санітарно-епідеміологічну станцію

А в селищі Кузнецовськ відкривалися нові об'єкти. Вводилися нові житлові будинки, відкрилася нова лікарня. У 1984 році житлова площа міста зросла на 40 тисяч квадратних метрів.

Два гектари теплиць введено в експлуатацію. Стало до ладу автопідприємство на 150 машин.

1985 р.- введена в експлуатацію загальноосвітня школа №3

Секретарі міської ради

Маркевич Валерій Йосипович - секретар міської ради з квітня 1998 року по квітень 2002 р.

Магдич Віталій Юрійович - секретар міської ради з квітня 2002 року по квітень 2006 р.

Хвалько Ніна Степанівна - секретар міської ради з квітня 2006 року по жовтень 2010 р.

Куц Ігор Валерійович - секретар міської ради з 2010 року

Омельчук Роман Юстинович - голова виконкому міської ради з червня 1990 по травень 1992 р.

Арістова Світлана Гнатівна - в.о. голови міської ради з липня 1992 року по липень 1994 р.

Кальчишин Микола Остапович - в.о. голови виконкому з липня 1992 року по липень 1994 р.

Арістова Світлана Гнатівна – голова міської ради та виконкому з липня 1994 року по квітень 1998 р

Арістова Світлана Гнатівна - голова міської ради та виконкому з квітня 1998 року по квітень 2002 р.

Жданюк Степан Іванович - голова міської ради та виконкому з квітня 2002 року по березень 2005 р.

Магдич Віталій Юрійович - секретар міської ради, в.о. голови міської ради та виконкому з березня 2005 року по квітень 2006 року

Коровкін Володимир Олександрович - голова міської ради та виконкому з квітня 2006 року по жовтень 2010 року

Анощенко Сергій Іванович – голова міської ради та виконкому з 2010 року

15 вересня 1985 р.- відкрито дитячий садок №7

13 жовтня 1987 р.- відкрито дитячий садок №8

1 жовтня 1987 р.- видано наказ про створення навчально-тренувального пункту

10 жовтня 1988 р.- урочисто відкрито готель «Вараш»

1 вересня 1989 р.- введена в експлуатацію загальноосвітня школа №4

Січень 1989 р.- засновано щотижневу газету «Енергія» ВП РАЕС

13 грудня 1989 р. – відкрито дитячий садок №9
1989 р.- організовано Кузнецівську ЦБС, яка об'єднувала 5 бібліотек

У 1990 р.- введено в експлуатацію водозабірну споруду питтєвої води в селі Бабка. В березні цього ж року гостинно відкрив свої двері Палац культури РАЕС ім. Лесі Українки.

1990 р.- засновано міську газету «Вісті»

Грудень 1990 р.- заснований міський центр зайнятості населення

9 липня 1990 р. – освячено і піднято над приміщенням міської ради синьо-жовтий національний прапор

13 березня 1991 р.- відкрито дитячий садок №10

Березень 1991 р.- відкрито молитовний будинок для християн віри євангельської

21 травня 1992 р. – відкрито дитячий садок №11

23 вересня 1992р.- введена в експлуатацію загальноосвітня школа №5

1992 р. – освячено місце під будівництво Спасо-Преображенського собору

1993 р. – у Кузнецівську мешкало 35 тисяч жителів, з них 14 тисяч –діти. Збудовано понад 130 житлових будинків. 8257 дітей навчалися у п'яти школах. Зареєстровано 80 кооперативів і малих підприємств.

сторінку в історії Кузнецівська.

16 травня 2013 р.- відкриття у Кузнецівську двох закладів соціального спрямування – Центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів та Центру соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями.

Керівники міста з 1977 по 2010 рік

Кузнецівська селищна рада (з 1977 р.)

Бондарчук Олег Петрович - голова виконкому селищної ради з червня 1977 року по березень 1980 року

Смілюх Павло Гнатович - голова виконкому селищної ради з березня 1980 року по листопад 1984 року

Кузнецівська міська рада (з 1984 р.)

Марков Андрій Володимирович - голова виконкому міської ради з грудня 1984 року по жовтень 1988 р.

Арістова Світлана Гнатівна - голова виконкому міської ради з листопада 1988 року по червень 1990 р.

Веремчук Володимир Федосійович - голова міської ради з червня 1990 року по червень 1992 р.

- введено в експлуатацію об'єкти громадського призначення (магазини, об'єкти побутового обслуговування населення міста;

- здано в експлуатацію очисні споруди в районі кінотеатру;

- введено в експлуатацію вуличні інженерні мережі міста (водопровід, каналізація, теплопостачання, освітлення вулиць індивідуальної забудови);

13 вересня 2008 року – відкрито міський центральний сквер

За три десятиліття на березі Стиру виросло сучасне, європейське, чисте й охайнє, виплекане любов'ю і працею його мешканців місто, де створено всі умови для життя, праці, відпочинку, творчого розвитку особистості. Місто з впевненістю дивиться в майбутнє, сподіваючись на молодь, яка напише нову

1995 р.- перше богослужіння в Свято-Михайлівському храмі

1996 р. – відкрився акушерський корпус медико-санітарної частини №3

1997 р. – введена в експлуатацію станція “швидкої допомоги”

У 1999 р.- засновано Кузнецівську гімназію

29 січня 2001 року Кузнецівська міська рада своїм рішенням затвердила сучасний герб і прапор Кузнецівська

Герб: у синьому полі три срібні градирні атомної електростанції, перед якими три зелені ялинки, над ними - срібний знак атома з електронами; щит увінчує срібна міська корона.

Прапор: прямокутне полотнище зі співвідношенням сторін 2:3, що складається з двох рівновеликих горизонтальних смуг - блакитної та зеленої, від древка до середини прапора віходить білий клин - на цьому білому тлі зображається герб міста.

Ялинки, зелений та блакитний кольори вказують на знаходження Кузнецівська в Поліському краї, градирні та символ атома підкреслюють роль атомної енергетики в історії міста.

До пуску 4-го енергоблоку РАЕС за сприяння НАЕК „Енергоатом” в місті було добудовано Свято-

Преображенський собор і завершено благоустрій його території, проведено реконструкцію палацу культури, стадіону, інформаційного центру „Полісся”.

2004 р.- у Кузнецовську було введено в експлуатацію 6,5 тисяч квадратних метрів загальної площини житла

16 жовтня 2004 року стало визначною датою у житті міста - у об'єднану енергосистему України було включено 4-ий енергоблок РАЕС

29 лютого 2004 р. - Свято-Покровська Парафія УПЦ КП

26 квітня 2006 року було введено в експлуатацію пам'ятник жертвам Чорнобильської катастрофи.

19 серпня 2006 р.- Храм на честь Іверської ікони Божої Матері

26 грудня 2006 року відкрито нове приміщення центру зайнятості.

Створений Інформаційний центр для молоді, комп'ютерний клас, належні умови для обслуговування осіб з обмеженими фізичними можливостями, облаштована дитяча кімната

За **2008** рік отримали роботу за сприяння центру зайнятості до 900 незайнятих громадян.

На виконання Закону України „Про основи соціального захисту бездомних громадян і

безпритульних дітей № 26/23-15 від 12.06.2005 року та згідно рішення депутатів міської ради 6 липня 2006 року в місті відкрито відділення соціальної адаптації та реінтеграції бездомних громадян та осіб, звільнених з місць позбавлення волі, на 30 ліжкомісць. У притулку створено сучасні умови для проживання його мешканців.

Розпорядженням голови ОДА від **3 вересня 2007** року № 419 утворений Рівненський обласний центр соціальної реабілітації дітей-інвалідів, який на сьогодні надає послуги з соціальної, педагогічної, психологічної реабілітації, медичного супроводу та професійної орієнтації дітям-інвалідам Рівненської та Волинської області.

У 2007 році було: - введено в експлуатацію житловий будинок 4/2 по м-ну Ювілейний та I-го етапу дев'ятиповерхового житлового будинку по м-ну Вараш 43;

